

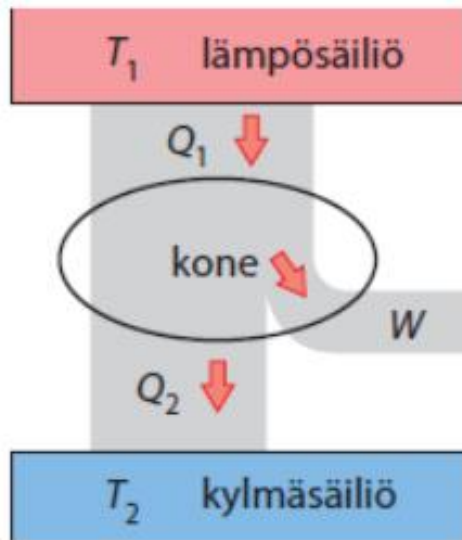
11. Koneet muuntavat energiaa muodosta toiseen

Termodynaaminen kone

- Muuttaa energiaa muodosta toiseen
- Tarvitsee toimiakseen energiaa, joka saadaan esim. polttoaineesta tai sähköstä
- Jaetaan lämpövoimakoneisiin ja lämmönsiirtokoneisiin

Lämpövoimakone

- Lämpösäiliön ja kylmäsäiliön välillä oleva kone, joka tekee työtä lämpösäiliöstä tulevan energian avulla
- Hukkaenergia poistuu kylmäsäiliöön (yleensä ympäröivä ilma)

Lämpövoimakoneen hyötysuhde

Lämpövoimakoneen hyötysuhde on

$$\eta = \frac{W}{Q_1} = 1 - \frac{Q_2}{Q_1},$$

jossa W on koneen tekemä työ, Q_1 koneen ottama lämpömäärä ja Q_2 koneesta poistuva lämpömäärä.

Carnot-hyötysuhde

Lämpövoimakoneen maksimihyötysuhde on

$$\eta_{\max} = \frac{T_1 - T_2}{T_1} = 1 - \frac{T_2}{T_1}.$$

Lämpötila kelvineinä!

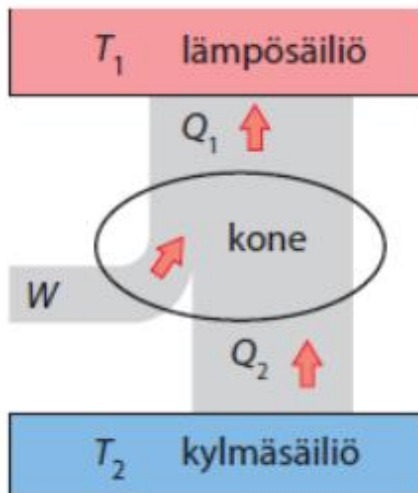
$T_1 > T_2$
Lämpövoimakoneen energiavirtojen kaavio. Koneen tekemä työ on $W = Q_1 - Q_2$.

Lämpövoimakoneen polttoaine

- Polttoaineesta saadaan palamisen kautta energiaa, koska polttoaineeseen sitoutunut kemiallinen energia vapautuu
- **Lämpöarvo H** on se energiamäärä, joka vapautuu yhdestä kilogrammasta polttoainetta sen palaessa
- $H = \frac{Q}{m}$, missä Q on palamisreaktiossa vapautuva energia ja m poltettavan aineen massa, (yksikkö J/kg)

Lämmönsiirtokone

- Toimii eri suuntaan kuin lämpövoimakone, eli siirtää lämpöä kylmästä lämpimään
- Lämmönsiirtokone ei toimi ilman ulkopuolista energiaa

Lämmönsiirtokoneen energiavirtojen kaavio, jossa $Q_1 = Q_2 + W$.

Lämmönsiirtokoneita ovat esimerkiksi jääkaappi, ilmalämpöpumppu, auton ilmastointilaite ja maalämpöpumppu.